

Jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht 2015

Auteur

I.J.H. Koch

Datum

19 april 2016

Documentnummer

C2185718/3926834

Inhoud

Inhoud

1	Samenvatting	2
2	Interbestuurlijk Toezicht in het algemeen.....	4
2.1	Toezichtcyclus.....	4
2.2	Evaluatie Beleidsplan 2013 – 2015.....	4
2.3	2016 en verder.....	5
3	Activiteiten per toezichtgebied.....	6
3.1	Archief- en informatiebeheer	6
3.2	Financieel Toezicht	8
3.3	Huisvesting vergunninghouders	9
3.4	Monumentenzorg	11
3.5	Omgevingsrecht	12
3.6	Externe veiligheid	14
3.7	Ruimtelijke Ontwikkeling.....	15
3.8	Waterschappen	16

1 Samenvatting

De provincie Noord-Brabant oefende in 2015 op acht verschillende terreinen toezicht uit op de Brabantse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen: Archief- en informatiebeheer, Externe veiligheid, Financiën, Huisvesting vergunninghouders, Monumentenzorg, Omgevingsrecht, Ruimtelijke Ordening en Waterschappen. In het *Beleidsplan 2013 - 2015 Interbestuurlijk toezicht door Provincie Noord-Brabant* hebben we beschreven wat het doel van het toezicht is en hoe dit wordt uitgeoefend.

Het gaat bij interbestuurlijk toezicht om verschillende toezichtgebieden, met ieder zijn eigen problematiek en aanpak. Bij meerdere gebieden kunnen we constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden de afgelopen jaren een positief resultaat hebben gehad.

Zo stelden in 2012 slechts 28% van gemeenten en waterschappen tijdig de handavingsdocumenten binnen het Omgevingsrecht vast. Afgelopen jaar lag dat percentage drie keer zo hoog. (Gemiddeld was het 84% voor beleidsplan, uitvoeringsprogramma en evaluatieverslag bij elkaar). Bij de huisvesting van vergunninghouders, daalde de achterstand bij de gemeenten van 21% in januari 2015, naar 17% in 2016, terwijl de totale taakstelling bijna verdubbelde. Tenslotte bleek uit het onderzoek naar de archivering van agenda's, dat bijna de helft van de Brabantse gemeenten en waterschappen dit geregeld hadden. In 2013 was dat nog maar 1 op de 6.

Daarnaast bleek uit de [evaluatie door Twynstra Gudde](#) dat de lokale overheden te spreken zijn over de deskundigheid van de toezichthouders en zien ze ook de meerwaarde van het toezicht. Ze zijn vooral positief over de toezichtgesprekken en de aanbevelingen die daarin gegeven worden.

Hieronder volgt per toezichtgebied een korte opsomming van enkele resultaten in 2015.

- *Archief- en informatiebeheer*
In 2015 hebben we onderzoek gedaan naar de archivering van digitale agenda's en van audio- en video-opnamen van raadsvergaderingen. In de eerste helft van 2016 verschijnen de resultaten hiervan.
- *Financieel toezicht*
Bij 53 gemeenten hebben we de vorm van toezicht bepaald op basis van een structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar 2016. Bij negen gemeenten gebeurde dit op basis van evenwicht in het laatste jaar van de meerjarenraming. Het preventief toezicht van de gemeente Gemert-Bakel hebben we voor 2016 gehandhaafd. De gemeenten Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode staan vanaf 22 december 2014 onder preventief toezicht op basis van de Wet algemene regels herindeling (Arhi) vanwege het besluit tot samenvoeging tot Meijerijstad
- *Huisvesting vergunninghouders*
In 2015 steeg de totale taakstelling voor Brabantse gemeenten van 1.370 naar 2.510. De totale achterstand is ten opzichte van 2014 gestegen (van 294 naar 418), maar procentueel daalde de totale achterstand van 21% naar 17%. Het aantal gemeenten met achterstanden is gelijk gebleven.

- *Monumentenzorg*
In 2015 heeft 91% van de Brabantse gemeenten toezichtinformatie verstrekt over het jaar 2014 in het kader van de monumentenzorg. Van de zes gemeenten waarvan wij – ook na een herinnerings-verzoek – geen enkele toezichtinformatie hebben ontvangen, zijn er twee die ook in 2014 niets hebben ingestuurd. Deze 6 gemeenten hebben we nu onder actief toezicht geplaatst.
- *Omgevingsrecht*
In 2015 werd het thema-onderzoek naar brandveiligheid bij verzorgingstehuizen afgerond met het rapport *Van bezorgd naar verzorgd. Onderzoek naar het gemeentelijk toezicht op de brandveiligheid bij zorginstellingen in de provincie Noord-Brabant*.
Bij de vaststelling van de handhavingsdocumenten werd geconstateerd dat alle gemeenten en waterschappen tijdig een beleidsplan handhaving hadden vastgesteld. De stiptheid daalde iets bij de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's, maar steeg enigszins bij de evaluatieverslagen.
- *Externe veiligheid*
Het onderzoek naar de borging van externe veiligheid in de gemeentelijke bestemmingsplannen is afgerond en het eindrapport wordt in de eerste helft van 2016 gepubliceerd.
- *Ruimtelijke Ontwikkeling*
In 2015 hebben we 166 zienswijzen uitgebracht op 861 aangemelde ontwerpplannen. Op basis van 1059 vastgestelde plannen hebben we zes reactieve aanwijzingen uitgebracht en vijf keer beroep ingesteld.
- *Waterschappen*
De waterschappen liggen bij de hoogwaterbescherming en de calamiteitenbestrijding op schema. Ook voor wat betreft het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime voldoen de waterschappen aan de opgaven.

Dit verslag over 2015 is het laatste verslag op basis van het oude beleidsplan. Volgend jaar zullen we voor het eerst verslag uitbrengen op basis van het nieuwe *Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2016 – 2019*. Dan zullen we op basis van het systematisch toezicht voor ieder toezichtgebied over iedere organisatie een oordeel kunnen geven.

2 Interbestuurlijk Toezicht in het algemeen

In de volgende paragrafen staat eerst een beknopte toelichting op de toezichtcyclus die we bij het interbestuurlijk toezicht hanteren. Daarna volgen enkele alinea's over de ontwikkeling van het interbestuurlijk toezicht in het algemeen. In het volgende hoofdstuk volgen daarna per toezichtgebied de resultaten van het toezicht in 2015.

Een beschrijving van de algemene werkwijze met het bijbehorende interventieproces, de in te zetten instrumenten en de rol van Gedeputeerde Staten in het interbestuurlijk toezicht, staan in het [*Beleidsplan 2013 - 2015 Interbestuurlijk toezicht door de Provincie Noord-Brabant*](#).

2.1 Toezichtcyclus

Beleidsplan 2013 - 2015

Voor het interbestuurlijk toezicht maken we gebruik van een beleidscyclus die is gebaseerd op drie pijlers: beleidsplan, uitvoeringsprogramma en jaarverslag. In 2013 hebben we het *Beleidsplan 2013 - 2015 Interbestuurlijk toezicht door Provincie Noord-Brabant* vastgesteld. Hierin staat per toezichtgebied beschreven wat het doel van het toezicht is, welke vormen van basistoezicht we uitoefenen, hoe we dit omzetten in een risico-afweging, welke vormen van aanvullend toezicht er zijn en op welke wijze we eventueel interveniëren. Daarnaast geeft het beleidsplan inzicht in de afspraken die we gemaakt hebben met de betrokken bestuursorganen over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden.

Uitvoeringsprogramma 2015

In het uitvoeringsprogramma werken wij jaarlijks het toezichtbeleid uit, rekening houdend met de gestelde doelen en prioriteiten. Hierbij geven we vooral aan welke activiteiten we in dat jaar zullen uitvoeren. Het [*Uitvoeringsprogramma 2015*](#) was het laatste dat gebaseerd was op het *Beleidsplan 2013 - 2015*.

Jaarverslag 2015

Jaarlijks evalueren we of we de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten hebben uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de in het beleidsplan gestelde doelen.

2.2 Evaluatie Beleidsplan 2013 – 2015

Zoals we in 2013 bij de vaststelling van het *Beleidsplan 2013 - 2015* aan Provinciale Staten hebben toegezegd, hebben we in de eerste helft van 2015 de vernieuwing van het interbestuurlijk toezicht geëvalueerd in een onderzoek op grond van artikel 217a van de Provinciewet. In juni hebben we [*de evaluatie*](#) aangeboden aan PS.

Uit de evaluatie bleek dat we serieus werk hebben gemaakt van het interbestuurlijk toezicht. Naar aanleiding van de wijziging van de wet hebben we nagedacht over de betekenis hiervan voor de rol van de provincie. Dat heeft geresulteerd in een beleidsplan en in een interne organisatie om invulling te geven aan de uitvoering van het beleid. Op alle gebieden hebben we toezichtactiviteiten ontplooid, over het algemeen overeenkomstig de beschrijving in het beleidsplan. Daarnaast bleek dat de overheden te spreken zijn over de deskundigheid van onze toezichthouders en zien ze ook de meerwaarde van het toezicht. Ze zijn vooral positief over de toezichtgesprekken en de aanbevelingen die onze medewerkers daarin geven.

Maar uit de evaluatie kwam ook naar voren dat het soms nog zoeken was. Wat is een geschikte toezichtstrategie? Waar kan het toezicht uniform, waar niet? Hoe stel je prioriteiten? En waar houdt de rol van toezichthouder op en begint een andere rol, zoals die van samenwerkingspartner?

2.3 2016 en verder

Mede op basis van de evaluatie hebben we in november [een nieuw beleidskader](#) voor het interbestuurlijk toezicht vastgesteld en naar PS gestuurd. Hierin hebben we het aantal toezichtgebieden teruggebracht naar zes gebieden: Archief- en informatiebeheer, Financieel toezicht, Huisvesting vergunninghouders, Monumentenzorg, Omgevingsrecht en Ruimtelijke ordening. Externe veiligheid hebben we niet meer als apart gebied benoemd, maar als thema opgenomen in het toezichtgebied Omgevingsrecht. Voor de waterschappen geldt dat zij meedraaien in het toezicht op het Archief- en informatiebeheer, Financieel toezicht en het Omgevingsrecht.

Een van de uitgangspunten voor de komende jaren is dat toezicht meer is dan alleen handhaven. We besteden meer aandacht aan preventie- en voorlichting, omdat we daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan een correcte taakuitvoering door de lokale overheden.

Omdat we goede ervaringen hebben opgedaan met reality checks en thema-onderzoeken zullen we deze blijven uitvoeren. Een reality check is een verdiepend onderzoek bij één organisatie, met als doel om vast te stellen of de informatie die wij op papier hebben gekregen (in het systematisch toezicht) overeenkomt met de werkelijkheid. Bij een thema-onderzoek onderzoeken we binnen een toezichtgebied hoe het bij meerdere (maar niet alle) organisaties staat met een specifiek onderwerp of thema.

In tegenstelling tot de voorgaande jaren, zullen we in de komende periode elk jaar voor alle lokale overheden vaststellen in welke mate zij voldoen aan de wettelijk eisen en voorschriften. Daarvoor hebben we het systematisch toezicht zo ingericht, dat we de organisaties op een driepuntsschaal kunnen beoordelen: voldoet – voldoet gedeeltelijk – voldoet niet. Ambitie is dat eind 2019 de helft van de organisaties ‘voldoet’ en geen enkele de score ‘voldoet niet’ behaalt.

Taakuitvoering	Voldoet niet	Voldoet gedeeltelijk	Voldoet
Alle lokale overheden	0%	≤50%	≥50%

3 Activiteiten per toezichtgebied

In dit hoofdstuk beschrijven we voor alle acht toezichtgebieden de activiteiten en resultaten voor 2015.

3.1 Archief- en informatiebeheer

Het doel van het toezicht op archief- en informatiebeheer is om bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te komen tot een betrouwbare informatievoorziening.

Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor goed bestuur. Het op orde zijn van de digitale en papieren informatiehuishouding inclusief archivering is een voorwaarde om alle andere overheidstaken goed uit te kunnen voeren. Wanneer overheidsarchieven niet volledig en betrouwbaar zijn, belemmert dit een goede bedrijfsvoering en verantwoording aan de burger en de samenleving.

Resultaten in 2015

Binnen het archief- en informatiebeheer besteedden we in 2015 aandacht aan vijf thema's: audio- en video-opnamen van raadsvergaderingen, het archiveren van digitale agenda's, metagegevens, horizontale verantwoording en digitaal depot. Naast deze thema's zijn er ook nog enkele wettelijke voorschriften waar de lokale overheden aan moeten voldoen. Zo moeten ze ons op de hoogte brengen als ze een (nieuwe) archiefverordening vaststellen. En als ze niet in staat zijn om hun archieven binnen twintig jaar over te brengen en openbaar te maken, dienen ze bij ons een machtiging daartoe aan te vragen.

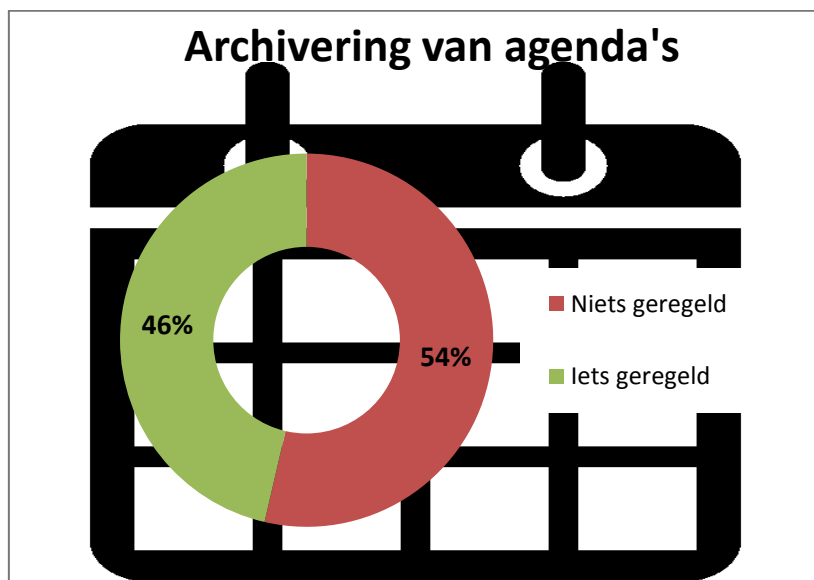
Audio- en video-opnamen van raadsvergaderingen

Steeds meer gemeenten nemen de raadsvergaderingen integraal op en stellen de opnames beschikbaar via hun website. Dat het hierbij gaat om permanent te bewaren archiefstukken van het belangrijkste gemeentelijke orgaan, werd in juni 2014 nog eens bevestigd door de Raad van State. In 2013 publiceerde de Vereniging van Griffiers een advies over de archivering van deze zogenaamde videotulen.

In 2015 hebben wij geïnventariseerd hoeveel Brabantse gemeenten digitale opnamen van de raadsvergaderingen maken en online beschikbaar stellen. Aansluitend daarop hebben we onderzocht hoe de archivering van deze bestanden geregeld was. In het tweede kwartaal van 2016 zullen we de uitkomsten publiceren.

Archiveren van agenda's

In augustus 2013 stuurden we naar alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regeling een brochure over de noodzaak tot het archiveren van (digitale) agenda's. In 2015 hebben we onderzocht wat zij naar aanleiding van die brochure hebben gedaan. Uit het onderzoek blijkt dat twee van de drie waterschappen en 30 van de 66 gemeenten iets voor de archivering van agenda's geregeld hebben. Dit is aanzienlijk meer dan bij ons eerste onderzoek in 2013, toen slechts 1 van de 6 onderzochte gemeenten iets geregeld had.

In het eerste kwartaal van 2016 zullen we uitgebreider verslag uitbrengen over de uitkomsten van dit onderzoek.

Metagegevensschema

Metagegevens zijn van belang om archieven vindbaar, bruikbaar en begrijpelijk te maken en te houden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om informatie over de opsteller van een document, het bestandsformaat waar informatie in is opgeslagen en of het archiefstuk nog is gewijzigd. Daar komt bij dat het bij de uitwisseling van informatie tussen organisaties en applicaties cruciaal is om te weten wat de verschillende metagegevensvelden betekenen. Zo kan een veld "Datum" gaan over de verzenddatum, de vaststeldatum of de datum waarop een vergunning in werking treedt. De Archiefregeling eist daarom dat alle overheidsorganisaties beschikken over een metagegevensschema waarin beschreven is welke metagegevens bij archiefstukken worden vastgelegd. In de eerste helft van 2014 heeft het rijksbrede programma Archief 2020 daar een zogenaamd toepassingsprofiel voor opgeleverd: Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden.

In 2015 hebben we samen met medewerkers van het Regionaal Archief West-Brabant en Streekarchief Langstraat Heusden en Altena drie informatiebijeenkomsten over metagegevens en het toepassingsprofiel georganiseerd. In totaal hebben 55 medewerkers van 38 verschillende Brabantse overheden de bijeenkomsten bijgewoond. De meerderheid van de deelnemers beoordeelde de bijeenkomsten als zeer nuttig en verhelderend.

Horizontale verantwoording

Een van de centrale uitgangspunten van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht is dat de horizontale verantwoordingsmechanismen versterkt worden. Voor het archief- en informatiebeheer gaat het hierbij zowel om de controlerende taak van de benoemde waterschaps- of gemeentearchivarissen als om de algemene controlerende taak van de gemeenteraden en de algemene besturen van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

In 2015 hebben we slechts van zes gemeenten een afschrift ontvangen van het verslag van het college aan de gemeenteraad over het archiefbeheer in het voorgaande jaar. Het is mogelijk dat daarnaast nog een aantal gemeenten via waarstaatjegemeente.nl over het archiefbeheer hebben gerapporteerd. Het is voor ons echter heel bewerkelijk om dit via waarstaatjegemeente.nl te achterhalen. Daarnaast is de informatie die eventueel op de site staat, zo beknopt, dat hij voor ons onbruikbaar is.

Om die reden hebben we vanaf 2016 de Verordening Systematische Toezichtinformatie zo gewijzigd, dat de lokale overheden ons ieder jaar voor 15 juli een afschrift van het verslag moeten sturen.

Digitaal depot

Eind 2014 zag het er naar uit dat de eerste gemeente in 2015 haar permanent te bewaren digitale archieven over zou brengen naar een archiefbewaarplaats. In de loop van 2015 bleek echter dat het digitaal depot waar de archieven in opgenomen zouden worden, technisch nog niet gereed was. Hierdoor is de overbrenging uitgesteld. Mede om die reden hebben daar ook nog geen toets op uit kunnen uitvoeren.

Op dit moment werken alle archiefdiensten in meer of mindere mate aan de ontwikkeling van een digitaal depot. We houden die ontwikkelingen de komende jaren in de gaten.

Wettelijke voorschriften

In 2015 hebben we van elf lokale overheden een afschrift ontvangen van hun nieuwe of gewijzigde archiefverordening. Bij vijf gemeenten hebben we verbeteringen voorgesteld, die door de gemeenten zullen worden verwerkt.

Op grond van de Archiefwet moeten overheden hun archieven na twintig jaar over te brengen naar een openbare archiefbewaarplaats. Indien ze hier niet toe in staat zijn, dienen lokale overheden bij ons een machtiging aan te vragen om de overbrenging op te schorten.

In 2015 hebben wij van acht gemeenten een dergelijk machtigingsverzoek ontvangen. Met deze gemeenten hebben we afspraken gemaakt over de termijn waarbinnen de archieven overgebracht zullen worden en de openbaarheid tot het moment van overbrenging.

3.2 Financieel Toezicht

Het doel van financieel toezicht op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen is het bevorderen van een gezonde financiële positie. Jaarlijks bepalen we voor de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen de vorm van toezicht door te beoordelen of de begroting of meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is. Het onderzoeken van de jaarrekeningen, het houden van ambtelijke gesprekken en het volgen van actuele ontwikkelingen geven input voor de beoordeling van de begroting.

Resultaten in 2015

Toezicht gemeenten

In april 2015 hebben we de jaarlijkse begrotingscirculaire naar de gemeenten gestuurd. Voor het eerst maakten we een beknopte versie voor de gemeenteraden en een uitgebreidere versie voor

de colleges van B&W. In deze circulaire hebben we actualiteiten en de toetspunten beschreven waar wij bij het beoordelen van de begroting 2016 naar kijken.

De instrumenten van het risicogericht en proportioneel financieel toezicht hebben we intern opnieuw geëvalueerd en verbeterd. Daarna hebben we van de 66 Brabantse gemeenten de jaarrekeningen over 2014 onderzocht en de resultaten daarvan betrokken bij het onderzoek naar de begrotingen voor 2016.

Op basis van die onderzoeken hebben we 62 gemeenten onder repressief toezicht geplaatst. In eerste instantie hebben we bij 52 gemeenten de vorm van toezicht bepaald op basis van een vastgestelde sluitende begroting 2016. Bij negen gemeenten is de vorm van toezicht bepaald op basis van evenwicht in het laatste jaar van de meerjarenraming. Bij één gemeente, Werkendam, was er naar ons oordeel geen sprake van een sluitende (meerjaren)begroting 2016 - 2019. Na overleg heeft de gemeenteraad van Werkendam de begroting 2016 aangepast, waardoor we alsnog van oordeel waren dat er sprake was van een sluitende begroting 2016. In totaal hebben we de vorm van toezicht dus bij 53 gemeenten bepaald op basis van een sluitende begroting 2016.

Het preventief toezicht van de gemeente Gemert-Bakel hebben we voor 2016 gehandhaafd vanwege eerder geleden verliezen op de grondexploitatie. De gemeenten Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode staan vanaf 22 december 2014 onder preventief toezicht op basis van de Wet algemene regels herindeling (Arhi) vanwege het besluit tot samenvoeging tot Meijerijstad. Deze gemeenten hebben we na 31 december 2015 te kennen gegeven dat we de begroting 2016 goedgekeurd hebben.

Gemeenschappelijke regelingen en waterschappen

De jaarrekeningen 2014 en begrotingen 2016 van 44 gemeenschappelijke regelingen hebben we onderzocht en we hebben voor 1 januari 2016 de vorm van toezicht voor het begrotingsjaar 2016 meegedeeld. Van alle gemeenschappelijke regelingen hebben we vastgesteld dat de begrotingen sluitend zijn. Daarom zijn ze allemaal onder repressief toezicht geplaatst.

De Waterschapswet spreekt niet over repressief of preventief toezicht, maar stelt alleen dat de waterschappen hun jaarverslagen, jaarrekeningen en begrotingen dienen op te sturen naar Gedeputeerde Staten. Afgelopen jaar hebben alle drie de Brabantse waterschappen hier aan voldaan.

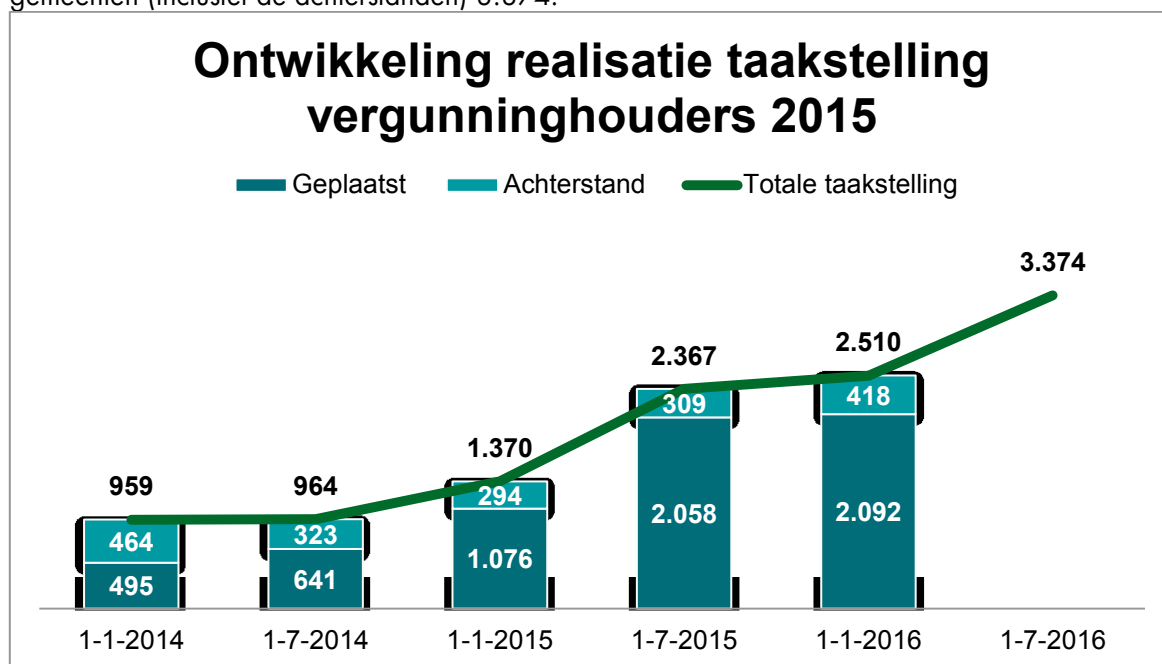
We hebben de Brabantse waterschappen bezocht voor een toezichtgesprek en hun jaarrekeningen over 2014 en de begrotingen voor 2016 onderzocht. Aangezien we geen aanleidingen zagen voor nadere opmerkingen hebben we ze voor kennisgeving aangenomen.

3.3 Huisvesting vergunninghouders

De Huisvestingswet bepaalt dat gemeenten zorg moeten dragen voor de voorziening in de huisvesting van vergunninghouders in de gemeente overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling. De provincie beoordeelt twee keer per jaar (in januari en in juli) of de gemeenten hun taken naar behoren uitvoeren, in overeenstemming met de geldende taakstelling.

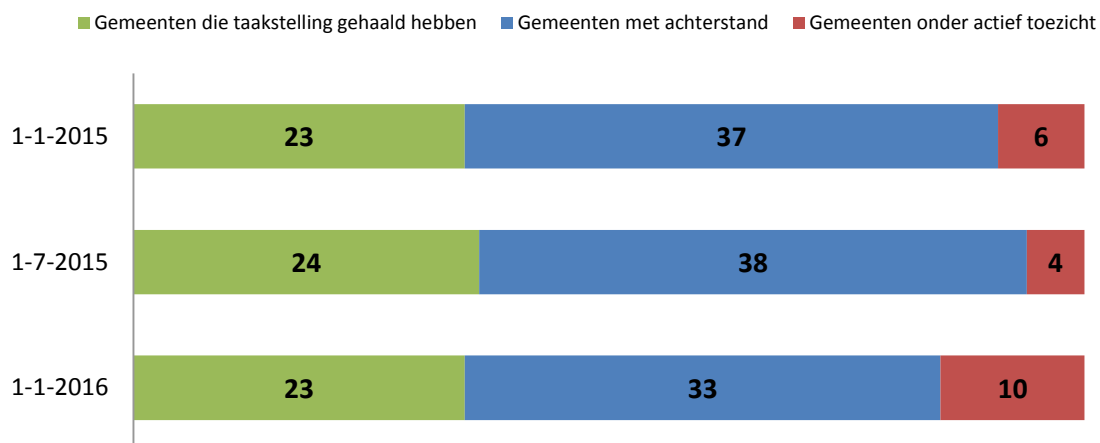
Resultaten in 2015

In 2015 hebben alle Nederlandse gemeenten opnieuw te maken gekregen met een aantal taakstellingsverhogingen vanuit het Rijk. De totale Brabantse taakstelling steeg van 1.370 op 1 januari 2015 naar 2.510 op 1 januari 2016. Desondanks presteerden de Brabantse gemeenten redelijk. De relatieve achterstand daalde van 21% in januari 2015, naar bijna 17% in 2016, terwijl de totale taakstelling bijna verdubbelde. De achterstand is in absolute aantallen echter wel toegenomen ten opzichte van 2014. Voor 1 juli 2016 is de totale taakstelling voor alle Brabantse gemeenten (inclusief de achterstanden) 3.374.

In januari 2015 hadden 23 van de 66 Brabantse gemeenten géén achterstand ten opzichte van de opgelegde taakstelling. Bij zes gemeenten was sprake van een herhaalde achterstand of een grote achterstand. Deze hebben we daarom onder actief toezicht (fase 3 bestuurlijke interventieladder) geplaatst. Met die gemeenten hebben we afspraken gemaakt over acties en termijnen om de achterstand in te lopen en de taakstelling structureel tijdig te realiseren. Bij het toetsmoment in juli 2015 hadden 24 gemeenten géén achterstand. Toen stonden van de zes gemeenten er nog vier onder actief toezicht. Een half jaar later, januari 2016, waren er weer 23 gemeenten zonder achterstand, maar stonden tien gemeenten onder actief toezicht. Hierbij gaat het ten opzichte van juli 2015 om 7 nieuwe gemeenten die onder actief toezicht staan.

Realisatie taakstelling 2015

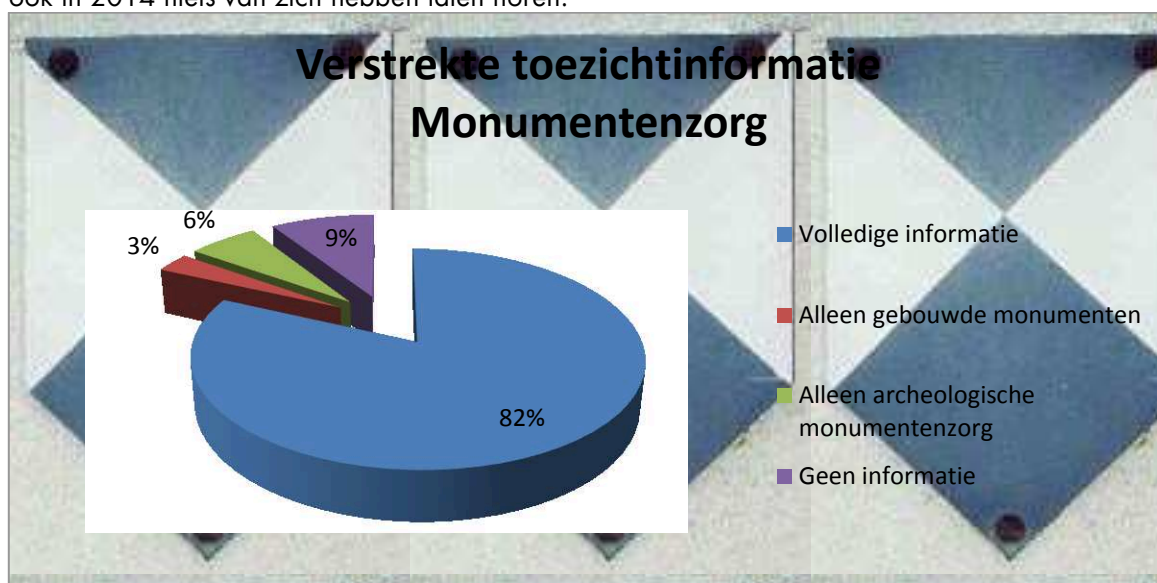
3.4 Monumentenzorg

Het toezicht op de monumentenzorg richt zich op de wijze waarop gemeenten hun taken op het gebied van archeologie, cultuurhistorie en monumenten uitvoeren.

Resultaten in 2015

Systematische toezichtinformatie

Van de 66 Brabantse gemeenten heeft in 2015 91% de provincie toezichtinformatie verstrekt over het jaar 2014 in het kader van de monumentenzorg. Van de zes gemeenten waarvan wij – ook na een herinneringsverzoek – geen enkele toezichtinformatie hebben ontvangen, zijn er twee die ook in 2014 niets van zich hebben laten horen.

Van de gemeenten die wel informatie verstrekt hebben, hebben er twee dit alleen op het gebied van de gebouwde monumentenzorg gedaan en vier gemeenten hebben alleen informatie op het

gebied van de archeologische monumentenzorg aangeleverd. Deze gemeenten hebben we onder actief toezicht geplaatst.

In totaal heeft 82% van de Brabantse gemeenten zich geheel aan de Verordening Systematische Toezichtinformatie Noord-Brabant gehouden op het gebied van de Monumentenzorg. Dit is een verbetering van ten opzichte van vorig jaar, het eerste volledige toezichtjaar. Toen voldeed slechts 70% volledig aan de informatieplicht.

Behandelen van klachten en signalen

In 2015 ontvingen we van een burger één klacht die verband hield met de monumentenzorg bij een gemeente. We hebben de klager doorverwezen naar de gemeente en zelf geen verdere actie hoeven ondernemen. Er was bij de gemeente geen sprake van een structurele taakverwaarlozing op het gebied van de monumentenzorg.

3.5 Omgevingsrecht

Omgevingsrecht is een verzamelterm voor wet- en regelgeving die gaat over de fysieke leefomgeving zoals milieu, natuur, water en ruimtelijke ontwikkeling. De hoofddoelstelling van de wetgeving op het terrein van het omgevingsrecht is een veilige en gezonde leefomgeving te bewerkstelligen en deze op een duurzame en doelmatige wijze te kunnen behouden, beheren, gebruiken en ontwikkelen. De overheden spelen daarbij een belangrijke rol door een adequate beleids- en besluitvorming.

Door het uitvoeren van interbestuurlijk toezicht vergaart de provincie actuele en betrouwbare informatie op basis waarvan periodiek beoordeeld wordt of de gemeenten en waterschappen naar behoren uitvoering geven aan de wettelijke medebewindstaken op het gebied van omgevingsrecht.

Resultaten 2015

Beoordeling handhavingsdocumenten

Uit de beoordelingsronde van de handhavingsdocumenten en de uitgevoerde reality checks in 2014 zijn verbeterpunten voortgekomen. In 2015 controleerden we bij 19 gemeenten en 2 waterschappen of de verbeterpunten door de betreffende organisaties ook daadwerkelijk zijn doorgevoerd. Daaruit bleek dat de overgrote meerderheid voldoende acties heeft ondernomen om tot de gewenste verbeteringen te komen. Met een klein aantal gemeenten hebben we aanvullende afspraken gemaakt.

Afgelopen jaar bleek ook dat de meeste gemeenten wel op de hoogte waren van de landelijke handhavingsstrategie maar nog niet ver gevorderd waren met de implementatie daarvan. We vertrouwen er op dat alle gemeenten, conform de bestuurlijke afspraken, de landelijke handhavingsstrategie in de loop van 2016 zullen invoeren.

Taakuitvoering asbest

Uit het onderzoek 2013 naar de gemeentelijke taakuitvoering bij asbestsaneringen kwamen diverse verbeterpunten voort. In 2015 beoordeelden wij van 17 gemeenten een viertal dossiers op de behandeling van een sloopmelding met asbestsanering en het toezicht daarop. Deze gemeenten ontvingen in de tweede helft van 2015 hierover een brief. Van de 17 beoordeelde

gemeenten zullen we twee gemeenten nog een tweede keer controleren, omdat de verbeterpunten onvoldoende zijn opgepakt. Drie gemeenten hebben alles geheel in orde en de overige elf gemeenten hebben de meest relevante verbeterpunten goed opgepakt.

Toezicht brandveiligheid zorginstellingen

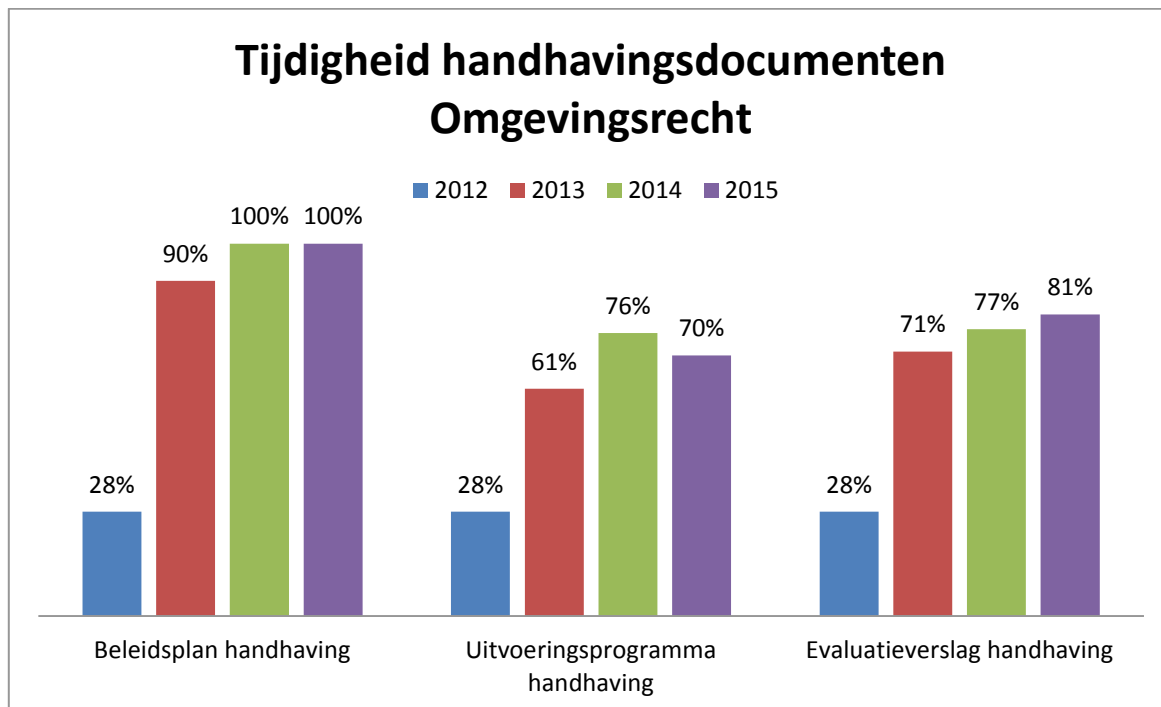
Uit het onderzoek in 2014 naar het risicothema toezicht brandveiligheid bij zorginstellingen zijn ook verbeterpunten voortgekomen. In 2015 voerden we een beperkte hercontrole uit bij de gebouwen die in 2014 tijdens voorinspecties zijn bezocht en waar sprake was van een risicovolle situatie. Uit de hercontroles blijkt dat alle gemeenten voldoende actie hebben ondernomen op de tekortkomingen die wij bij de zorginstellingen hebben gezien. Daarnaast hebben ze allemaal de toezichtstrategie van brandveiligheidscontroles bij zorginstellingen bekeken, eventueel besproken met de veiligheidsregio en verbeteringen daarin doorgevoerd.

Aanvullend deden we bij twaalf nieuwe gemeenten een reality check naar het toezicht op de brandveiligheid bij verzorgingstehuizen en beoordeelden we de handavingsdocumenten in het licht van de wettelijke kwaliteitscriteria handhaving. Alle bezochte gemeenten ontvingen een inspectierapport met de uitkomsten van de reality check in de vorm van conclusies en verbeterpunten.

In december 2015 publiceerden we het eindrapport [*Van bezorgd naar verzorgd. Onderzoek naar het gemeentelijk toezicht op de brandveiligheid bij zorginstellingen in de provincie Noord-Brabant*](#). Hierin hebben we de uitkomsten van het thema-onderzoek uit 2014 en 2015 samengevat. Naar aanleiding van het rapport hebben we alle Brabantse gemeenten verzocht om samen met de veiligheidsregio's te bezien welke conclusies en verbeterpunten voor de gemeente van belang zijn om uitvoering aan te geven. We vertrouwen erop dat de uitkomsten van het onderzoek bijdragen aan een verdere verbetering van de brandveiligheid bij zorginstellingen waar mensen verblijven die kwetsbaar of verminderd zelfredzaam zijn. Naar aanleiding daarvan komen we in 2016 ook met een overzicht van 'best practices' die we dan bekend maken aan de belanghebbende instanties.

Tijdige bestuurlijke vaststelling van de handavingsdocumenten

We hebben alle gemeenten en waterschappen van tevoren aangespoord om de handavingsdocumenten tijdig vast te stellen. Uit de controle blijkt dat ten opzichte van het jaar 2014 sprake is van een gelijke prestatie bij het beleidsplan handhaving (nog steeds 100%), een daling bij het uitvoeringsprogramma handhaving (van 76% naar 70%), maar een stijging bij het evaluatieverslag handhaving (van 77% naar 81%).

Net als voorgaande jaren hebben we de resultaten van deze controles op onze website gepresenteerd in de vorm van [Brabantbrede kaartjes](#).

Behandelen van klachten en signalen

In 2015 ontvingen we van burgers in totaal 18 klachten, die verband hielden met de taakuitvoering door gemeenten op het gebied van omgevingsrecht. Het ging daarbij om gemeenten die niet afdoende zouden optreden bij handhaving van bestemmingsplannen, sanering van asbest, boskap en het stoken van houtkachels. De klachten hebben we met behulp van de inzet van mediationvaardigheden behandeld en allemaal in 2015 naar tevredenheid van de indieners afgehandeld.

3.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's in de omgeving bij gebruik, opslag of vervoer van gevaarlijke stoffen. Hierbij is één van de centrale doelstellingen om personen in de buurt van een risicobron te beschermen tegen een kans op overlijden als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het interbestuurlijk toezicht op externe veiligheid richt zich op het bevorderen van de spontane naleving van de wettelijke medebewindstaken door gemeenten en waterschappen om risico's te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Resultaten in 2015

In 2014 en 2015 hebben we bij alle Brabantse gemeenten steekproefsgewijs onderzocht in hoeverre het aspect externe veiligheid is geborgd in bestemmingsplannen. Uitgangspunten bij het onderzoek waren de wettelijke vereisten die op het gebied van externe veiligheid gelden voor inrichtingen, buisleidingen en transportassen (weg, water, spoor).

Op basis van de onderzoeksresultaten hebben we in de tweede helft van 2015 een rapportage opgesteld met een totaaloverzicht van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De

rapportage geeft een Brabantbreed beeld van de mate en wijze waarop externe veiligheid geborgd is in gemeentelijke bestemmingsplannen. Bij bestemmingsplannen waar tekortkomingen en/of verbeterpunten zijn geconstateerd, hebben we het risico voor de volksgezondheid bepaald. Afhankelijk van de ernst van het risico hebben we daarna nadere afspraken gemaakt met de betreffende gemeente om tot een kwaliteitsverbetering te komen.

Bij die bestemmingsplannen waar (mogelijk) sprake is van een saneringssituatie is direct actie ondernomen door de gemeente om de saneringssituatie op te lossen. We blijven de voortgang van de verbeterpunten en de stand van zaken met betrekking tot het oplossen van de saneringssituaties volgen. Verder streven we naar een goede afstemming en samenwerking tussen de medewerkers van Ruimtelijke ontwikkeling en Externe veiligheid en de Veiligheidsregio's, omdat deze partijen een gezamenlijke verantwoordelijkheid en belang hebben voor een veilige, fysieke leefomgeving. Wij zetten daarbij in op een verbindende rol, waarbij we de samenwerking tussen de veiligheidspartners stimuleren en faciliteren.

De integrale rapportage zullen we in het 2e kwartaal van 2016 publiceren en naar alle gemeenten versturen.

3.7 Ruimtelijke Ontwikkeling

Met het toezicht op de ruimtelijke ontwikkeling zien we er op toe dat nieuwe gemeentelijke ruimtelijke plannen voldoen aan de *Verordening ruimte 2014*. Hierin staat waarmee de gemeenten rekening moeten houden in de bestemmingsplannen, zodat Brabant aantrekkelijk blijft om in te wonen, te werken en te recreëren.

Resultaten in 2015

Sinds vorig jaar werken wij intensiever samen met de gemeenten om de kwaliteit van de nieuwe bestemmingsplannen te verbeteren. Dat werpt zijn vruchten af: afgelopen jaar zetten we voor nog maar 9 van de ruim 2700 ingediende bestemmingsplannen maatregelen in, zoals een reactieve aanwijzing of beroep. In de jaren ervoor deden we dat meestal tussen de 20 en 25 keer per jaar.

Jaar	Voorontwerp	Ontwerp	Vastgesteld	Totaal
2015	828	861	1059	2748
2014	608	957	1252	2817
2013	634	1008	1220	2862
2012	715	794	926	2435
2011	580	839	950	2369

Naar aanleiding van de 861 ontwerpplannen hebben we 166 zienswijzen uitgebracht. Dit is ongeveer bij één op de vijf plannen. In 2014 deden we dit nog bij één op de zes ontwerpplannen.

Bij de 1059 vastgestelde plannen hebben we zes reactieve aanwijzingen gegeven en vijf beroepen ingesteld. Bij twee bestemmingsplannen hebben we zowel een reactieve aanwijzing gegeven als ook een beroep ingesteld. Uiteindelijk hebben we bij 9 gemeentelijke plannen geageerd. Dat is minder dan 1% en is een halvering ten opzichte van 2014.

3.8 Waterschappen

In deze paragraaf komen enkel het beleidstoezicht en institutioneel toezicht aan de orde. Naast deze twee vormen van toezicht is de provincie ook voor de waterschappen toezichthouder op de gebieden archief- en informatiebeheer, financieel toezicht en omgevingsrecht. Die onderdelen maken in dit verslag deel uit van de hierboven staande paragrafen.

Het beleidstoezicht heeft tot doel samenhang en doelmatigheid van het regionaal waterbeheer te bewaken. Het beleidsgerichte toezicht ligt bij de provincie vanwege zijn rol van kadersteller en regisseur over het integraal gebiedsgericht beleid. De provincie bewaakt dat de uitvoering door het waterschap voldoet aan de normen vanuit wet- en regelgeving en de kaderstelling vanuit het Provinciaal Waterplan. Het beleidsgericht toezicht wordt voornamelijk ingevuld door middel van een jaarlijks voortgangsoverleg met elk waterschap.

Het institutioneel toezicht heeft als doel te bewaken dat het waterschap als instelling functioneert volgens de regels voor haar organisatie op grond van de Waterschapswet en het provinciale reglement.

Resultaten 2015

Hoogwaterbescherming en calamiteitenbestrijding

De verbeteringen die de waterschappen aan de afgekeurde regionale keringen moeten aanbrengen, liggen nog altijd op schema. Ook voor wat betreft de regionale wateroverlast hebben we het afgelopen jaar geen afwijkingen geconstateerd.

Voortgang Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime

Het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) is een methodiek om te bepalen welk grond- en oppervlaktewaterpeil het meest optimaal is voor de functies die aan een gebied zijn toegekend. Wat betreft het GGOR-natuur en -landbouw voldoen de waterschappen aan de opgaven tot en met 2015.

Voor de GGOR-Agrarische Hoofd Structuur hebben we in het kader van het nieuwe beregeningsbeleid en de bijbehorende intentieverklaring afspraken gemaakt om een extra inspanning te leveren wat betreft de GGOR rondom een aantal Natte Natuurparels. Dit vormt een extra opgave voor de waterschappen voor de nieuwe planperiode.

Waterschap Aa en Maas heeft aangegeven dat het realiseren van 1000 ha Natte Natuurparels onder druk staat door een onvoldoende grondpositie en onvoldoende middelen voor verwerving bij de manifestpartners. Dit komt mede doordat de opgave momenteel erg groot is, o.a. door de PAS-opgave.

Ontwikkelingen in aanpak/bescherming natte natuurparels en Natura 2000-gebieden

De bescherming van Natte Natuurparels en Natura 2000-gebieden via de keur is op orde. Wat betreft hydrologisch herstel geldt voor de Natura 2000-gebieden dat de maatregelen die in de beheerplannen zijn opgenomen ondertussen vrijwel allemaal al uitgevoerd zijn.